

□ На сустрэчы з кіраўнікамі СМІ
Прэзідэнт яшчэ раз пацвердзіў сваю
ініцыятыву правесці агульнарэспублі-
канскі рэферэндум.

1-я стар.

□ Сітуацыя вакол «Народнай газеты»
неадназначная...

1-я стар.

□ Былі часы, калі соль каштавала дара-
жэй, чым золата...

2-я стар.

ЗВЯЗДА

10 ліпеня 1996 г.
серада, № 174 (22977)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

ВОЗГАДАС ПОСТАВІАС

Беларускаму паэту
Накляеву У. П.

Шаноўны Уладзімір Пракопавіч!
Віншую Вас, вядомага беларускага паэта, з 50-годдзем з дня
нараджэння.

Як прызнаны творца нацыянальнай паэзіі Вы шчодра аддаеце
свой талент беларускаму народу, сілай мастацкага слова выхоўвае-
це ў падрастаючым пакаленні любоў і пашану да нашай Айчыны.

Жадаю Вам моцнага здароўя і творчага плёну. Няхай Ваша паэ-
тычная зорка і надалей ярка гарыць на небасхіле беларускага мес-
тацтва.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.
9 ліпеня 1996 г.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА СУСТРАКАЕ ДВУХГОДДЗЕ СВАЙГО ПРЭЗІДЭНТВА НА ПРАЦОЎНЫМ ПАСТУ

Двухгоддзе выбары на пасадзе Прэзідэнта Рэспублікі Бе-
ларусь Аляксандр Лукашэнка сустракае на працоўным пасту.
Як паведаміла прэс-служба кіраўніка дзяржавы, раніцай 10 ліпеня
ён сустрачаўся з кіраўнікамі падпрэапаратнай камітэі ДЗУ, адна-
го з лідараў на сусветным рынку радыёэлектронікі. Размова пайшла
аб расшырэнні ўзаемавыгадных супрацоўніцтва паміж гэтай фірмай і
беларускімі прадпрыемствамі, у прыватнасці, з аб'яднаннем «Гры-
зонт». Днём Прэзідэнт краіны прыме ўдзел у мерапрыемствах на чы-
стах дома жыллёва-будаўнічага кааператыва «Зенітчык» у Мінску, увод якога
наўрад ці быў бы магчымы без яго дзейснай дапамогі. Аляксандр
Лукашэнка мае намер там жа, ва Уруччы, абмеркаваць з ваеннаслу-
жачымі і членамі іх сем'яў новыя шляхі радыкальнага вырашэння праб-
лемы жылля для тых, хто прысвяціў сваё жыццё служэнню Айчыне.

Затым адбудзецца сустрэча кіраўніка дзяржавы са Старшынёй
Дзяржаўнай думы Расіі Геннадзем Сялязёвым, дзе будзе разглед-
жаны вынікі і перспектывы далейшай інтэграцыі Беларусі і Расіі.

Вечарам таго ж «юбілейнага» дня Прэзідэнт звернецца з пажадан-
нямі на дарогу да нацыянальнай зборнай каманды Беларусі, якая ад-
праўляецца на Алімпійскія гульні ў Злучаныя Штаты Амерыкі.

БЕЛТА.

СИТУАЦЫЯ НА РЫНКУ ПРАЦЫ КРЫХУ
ПАЛЕПШЫЛАСЯ: ЛЕТА

Лета, як традыцыйны час спады дэзлавой актыўнасці даволі
істотна паўплывала на тэмпы росту беспрацоўя на Беларусі —
за чаргены гэты непрыемны статус атрымалі толькі 981 чалавек.
Аднак, агульная колькасць зарэгістраваных у Дзяржаўнай службе
занятасці насельніцтва беспрацоўных павялічылася да 176.080, што скла-
дае прыкладна 3,2 працента ад усяго працаздольнага насельніцтва краі-
ны.

Вельмі станоўчым падзеяй і той факт, што за першы тры месяцы
крыху палепшылася сітуацыя на рынку працы. Так, калі на канцы
адно вакантнае месца ў сярэднім па Беларусі прыходзілася на 11,1
прэтэндэнта, то сёння — 10,7. Па-ранейшаму найбольш напружаная
сітуацыя з пошукам працы на Міншчыне (19 беспрацоўных на адно
вакансію) і ў Заходняй Беларусі — на Брэсцшчыне (18,9 чалавек) і Гро-
дзеншчыне (16,2). Крыху менш за тры лбы на Віцебшчыне (12,8),
Гомельшчыне (12,0) і Магілёўшчыне (10,4).

Калі верыць даным службы занятасці, лягчай за ўсё знайсці працу ў
сталцы — тут на адно свабоднае месца прыходзіцца ўсяго 3,3 прэтэн-
дэнта.

Сяргей ГРЫБ.

СЁННЯ ПАЧЫНАЕЦЦА ВІЗІТ
ДЭЛЕГАЦЫ ДЗЯРЖАЎНАЙ ДУМЫ
РАСІІ ў БЕЛАРУСЬ

10-11 ліпеня праходзіць афіцыйны візіт у Рэспубліку Бе-
ларусь дэлегацыі Дзяржаўнай Думы Расіі на чале з яе кіраўніком
Геннадзем Сялязёвым.

Гэта візіт расійскіх парламентарыяў у адказ на красавіцкі афіцыйны
візіт дэлегацыі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь на чале з Сяме-
нам Шарэцкім у Маскву. У саставе расійскай дэлегацыі ўваходзяць
яе члены парламентарыяў Уладзімір Мядзведзев (кіраўнік дэлегацыі групы
«Расійскія рэгіёны»), Мікалай Рыжкоў (кіраўнік групы «Народнаўлад-
дзе»), Мікалай Харытонаў (кіраўнік Аграрнай групы), Георгій Ціхануў
(старшыня камітэта Дзяржаўнай Думы па справах СНД і сувязях з су-
айчынікамі) і іншыя.

У праграме візіту прадугледжаны перагаворы расійскіх парламен-
тарыяў з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь А. Лукашэнкам, Старшынёй
Вярхоўнага Савета С. Шарэцкім, прэм'ер-міністрам М. Чыргом, мініс-
трам замежных спраў У. Сянько, Старшынёй Канстытуцыйнага суда В.
Ціхінёй. Акрамя таго, Геннадзь Сялязёў мае намер выступіць на сесіі
Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, правесці сумесна са сваім ка-
легам С. Шарэцкім прэс-канферэнцыю для журналістаў і сустрэцца з
прадстаўнікамі рускай інтэлігенцыі, што жывуць у нашай краіне.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

СОРАК ПРАДПРЫЕМСТВАЎ
АД КАНСЕРВАЦЫІ АДМОВІЛІСЯ

Па папярэдніх даных, дзесяць прадпрыемстваў прадставілі
матэрыялы аб сваёй дзейнасці на разглед калімі, створанай у
Мінстравстве прамысловасці па пытанню кансервацыі прадпры-
емстваў. У хуткім часе камісія праінфармуе аб стане спраў
яшчэ восемнаццаць.

Сорак прадпрыемстваў адмовіліся ад спынення вытворчасці. Ін-
фармацыя будзе паступаць на працягу ліпеня. Канчатковы спіс прад-
прыемстваў, што падлягаюць спыненню, стане вядомым на пачатку
жніўня. Як адзначыў начальнік ўпраўлення інвестыцый і магутнасцей
Мінстравства прамысловасці Аляксандр Малецкі, пакуль няма плана-
ноў ад поўнага спынення завода ці фабрыкі. Вытворцы плануюць пе-
раўжыць цяжкія часты, перапыніўшы дзейнасць толькі асобных цэхаў і
тэхналагічных ліній.

Жанна КАТЛЯРОВА.

ЯК НАС ДУРАЦЬ
ЗЛАВІЛІ «ВАРОНУ», АЛЕ...

Адны з мінскіх фірмаў заключыла дагавор з
гомельскім крупняком заводам, каб перапраца-
ваць там трыста тон грэчкі. Згодна з дамоўле-
най, гэтая дэзлава павінна была прывесці
да танкаў сыравіны вярталася заказчыку, астатняе
заставалася выкарыстоўваць. Аднак не тое тут было,
бо ў справу ўмяшаліся трэці бок, які вырашыў па-
жыцца за чужы кош. І, трэба сказаць, зрабіў
гэта вельмі спрытна. А было так.

Фірма мела ў горадзе над Сожам свайго пастаян-
нага прадстаўніка, які ўступіў у агульнае змову з груп-
най асоб, што падарбавалі дакументы. Дык вось, які
«зварганілі» паперы на атрыманне трыццаці тон грэч-
кі круп не на прасвіху таго прадстаўніка, а на ней-
кага К. Гроз жа атрымліваў прадстаўніцтва, якое на пра-
дпрыемстве добра ведалі, а тым, хто адпусціў крупу,
не паглядзеў і даверанаасці і без вагання адгрукілі і.
На аўтамабілі з падарбаванымі нумарамі групы агуль-
ным коштам на дзесяць дзесяці тысяч рублёў была
дастанулі ў вызначанае месца, выгружаны, азатым па-
чалася рэалізацыя іх.

Усё, палікар грошай, вырашаны мічане і гаміле-
чаны. Паспрабуй шпёр даказаць, што ўтварыў прад-
стаўніцтва фірмы, да якога з колам да горла не палезіш:
паперы жа на каго аформлены? Напачатку, так і тарма-
ла б, калі б не пільнасці і высокае прафесійнае май-
стэрства работнікаў у працягу па барацьбе з арга-
нізацыяй апазіцыі МУС Рэспублікі Беларусь па Го-
мельскай вобласці. Аказваецца, яны з самага пачатку,
як кажуць, трымалі і прадстаўніцтва фірмы і яго саўвлад-
ніцтва на мучылі. І спынілі ёнкую асабістую дзейнасць
у самай адзінай момант, сабраўшы ўсе доказы для
ўзбуджэння крымінальнай справы.

Уладзімір ПЕРНІЧ.

Ліпенскі клопат пра зіму.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ПРАФЕСІЯНАЛАЎ У АРМІІ СТАНОВІЦЦА ЎСЁ БОЛЬШ

Больш за 10 тысяч ваенна-
служачых-кантрактнікаў служ-
ыць сёння ў Беларускіх Уз-
броеных Сілах. У рэспубліцы
ўжо існуюць цэлыя часці і пад-
раздзяленні, сфарміраваныя
з салдат-кантрактнікаў, на-
прыклад, у Гродне і Навагруд-
ку.

Сярэдні заробатак кантракт-
ніка складае каля 800 тысяч руб-
лёў.

Калі паглядзець на эканаміч-
ны бок такога новаўвядзення,
дык, паводле падлікаў спецыяліс-
таў, утрыманне ваеннаслужача-
га тэрміновай службы каштуе
дзяржаве прыкладна 15 мінімальных
зарплат у месяц. Ваеннаслужачы-
ячы-кантрактнікі абыходзіцца
дзяржаве прыкладна ў 11 міні-
мальных зарплат у месяц. У гэ-
тых падліках яшчэ не ўлічваюцца
тоя, што маюцца салдаты для
атрымання спецыяльнасці пра-
водзячы некалькі месяцаў у «ву-
чабы», а гэта таксама дадатко-
выя расходы. У адноўленне ад
навабранцаў кантрактнікі — ужо
гатовыя прафесіяналы.

Аляксандр МАКАРАЎ.

ЛІДСКІ ЗАВОД
«НЁМАН»
ВОСЕННЮ МОЖА
СПЫНІЦЦА

Верагодна, восенню мо-
гуць спыніцца вытворчыя ма-
гутнасці лідскага завода «Нё-
ман», дзе выпускаюцца га-
радыскія аўтобусы.

Кахалася, што ў гэтым годзе
будзе сабрана 120 машын, але
пакуль з Міністравствам транспар-
ту падпісаны дагавор на 36 аў-
тобусав.

На прадпрыемстве мо-
гуць выканаць заяўку мініс-
тства ў трэцім квартале, а што дал-
ей — невядома. Застаецца на-
дзея, што міністравства знойдзе
дадатковыя сродкі і завод будзе
рытмічна працаваць да канца го-
да. Недахоп абаротных сродкаў
не дазваляе прадпрыемству так-
сама павялічыць выпуск аўтобу-
саў для рэалізацыі ў і краінах
бліжняга замежжа. Сёння толькі
адна машына была накіравана
ў Расію (у 1995 — шасці).

Ася КУНЦЫКА, БелаПАН.

ПРЭЗІДЭНТ КРАІНЫ ПАДРЭСЛІЎ ГЭТА НА СУСТРА-
ЧЫ З КІРАЎНІКАМІ ШРАГА РЭСПУБЛІКАНСКІХ ГАЗЕТ
І НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ТЭЛЕРАДЫАКАМПАЊІ. Падставай
для чатырохгадзішняй размовы былі вынікі двух
гадоў знаходжання А. Лукашэнка ў ўладзе, але,
натуральна, абмяркоўваліся многія з таго, што
сёння халяло людзей.

Аб гэтым падрабязна «Звязда» раскажа заўтра,
а пакуль толькі некаторыя меркаванні першага Прэ-
зідэнта краіны.

Саме галоўнае, на думку А. Лукашэнка, што ўда-
лося зрабіць за два гады — гэта захваць краіну, не
дапусціць тых разбуральных працэсаў, якія адбылі-
ся ў іншых рэспубліках былога Саюза. Сёння чы-
нае Беларусі нікому не перашкаджае працаваць і за-
рабляць. Для гэтага Прэзідэнт стварыў ўмовы,
«але мяне не выбіраў на гэтым завалзе генераль-
ны дырэктары. Я гатовы прыняць частку папро-
каў, але толькі частку, усё астатняе — справа пра-
цоўных калектываў і іх кіраўнікоў». Галоўнай пры-
чынай, якая не дазваляе Беларусі, яе эканоміцы ісці
хутчэй, Прэзідэнт назваў разрыв традыцыйных эк-
анамічных сувязей.

Прэзідэнт лічыць сваёй вялікай памылкай, што
шмат праблем жыцця краіны ён замкнуў на сябе.
Прычына была ў тым, што ў апарат кіравання краі-
ны шло многа новых людзей, якім трэба было і дапа-
магаць, і правараць, каб зноў не вырвалася каруп-
цыя.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЕННІК

УВАГА ДЭПУТАТАЎ НАКІРАВАНА НА ЖУРНАЛІСТАЎ

Учора сесія Вярхоўнага Са-
вета Беларусі пачала работу з улі-
снення новых пытанняў у парла-
дзя.

У прыватнасці, была падтрыма-
на прапанова разгледзець на блі-
жэйшых пасяджэннях магчымасць
створэння самастойнай камісіі па
справах ветэранав і інвалідаў на
асноўе дэкачэй зарада падмаіні-
ка. Таксама мяркуецца, што ў бліжэй-
шы час парламент прыме рашэнне
адносна балансу і размеркавання

прыбытку Нацыянальнага банка.

Асноўная ж работа 9 ліпеня бы-
ла прысвечана ўнясенню змяненняў
і дапаўненняў ў Закон «Аб дзя-
ржавым масавым інфармацыі»,
якая ад імя падкамісіі па СМІ і сувя-
зях з грамадствам аб'яднанымі пра-
дэканамі і ўладзімір Нісцюк прызналі, што Вярхоўны
Савет сам справаваў падобнае развіццё падзей, за-
трымліваючы сваё рашэнне на галоўнаму рэдактару «На-
роднай газеты».

Пасля зняцця прэзідэнцкім указам з пасады
галоўнага рэдактара «Народнай газеты» Іосіфа Сяра-
дзінскага гэтага пасады не з'явілася чалавечы. Тым не менш
яна супрацьзаконная, толькі Вярхоўны Савет як засна-
ваны можа прымаць нейкія рашэнні аб разгаражэнні
«Народнай газеты», — заявіў старшыня падкамісіі па
справах масавай інфармацыі Аляксандр Дабравольскі.

Гэта чарговае парушэнне закона, але гэта не так і-
стотна. Істотнае ж тое, што справа гэтага павязальна-
калі Вярхоўны Савет і тут не адстаіць сваё пазіцыю, то
ён страціць усяго павагу.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

НА СКРЫЖАВАННІ ДУМАК

ВЯРХОЎНЫ САВЕТ МАЕ НАМЕР АДСТОІВАЦЬ СВАЕ ПРАВЫ НА «НАРОДНУЮ ГАЗЕТУ»

9 ліпеня ў прэс-цэнтры Вярхоўнага Савета перад
журналістамі выступіў прадстаўнік Камісіі па пра-
вах чалавечых, нацыянальных пытаннях, СМІ, сувя-
зях з грамадствам аб'яднанымі і рэлігійнымі арга-
нізацыямі ўладзімір Нісцюк, Аляксандр Дабравольскі,
Іван Сяйд, Вячаслаў Герасіменка. Таме гутаркі ты-
чылася акцыянавання паводле прэзідэнцкага ўка-
зана органа Вярхоўнага Савета «Народная газета». Да
супрацоўніц гэтага выдання Аляксандр Ачарэці і
Сяргей Навоўт таксама прысутнічалі на прэс-канфе-
рэнцыі і выказалі свае пазіцыі.

Уладзімір Нісцюк заявіў, што прэзідэнцкі ўказ, які
прадугледжвае акцыянаванне «Народнай газеты», па-
рада ягоных членаў, перш за ўсё шасці артыкулаў
Закона аб уласнасці і чатыры артыкулы Закона аб СМІ.
А тым дэпутатам заявіў, што яны хочучы аднавіць за-
коннасць у гэтым пытанні і вярнуць «Народную газету»
у парламент, не хочучы, каб на гэ-
тую пасаду прыйшоў чалавек цен-
тральскага плана, зусім незалежны і
не падвержаны палітычным сіль-
нам. Такі чалавек «Народнай га-
зеты» на думку часткі дэпутатаў, не
патрэбны. Як я разумею, уся гэтая
пажарная сітуацыя ідзе ад Камісіі па
справах масавай інфармацыі... За-
ўважце, нягледзячы на тое, што ў
мяне была пэўная падтрымка ў
фракцыі аграрыяў, камуністаў, я за
сёбе не пратэжыраваў, не бегаў да
дэпутатаў, не размаўляў з імі ў ку-
луларак і г. д. Я не апускаюся да гэ-
тай закліканай атэіцы, а проста
працягваю працаваць на гэтай па-
сады, якая была мне прапанавана
Прэзідэнтам. Я лічу, што гэта да-
лека немалаважны момант ва ўсёй гэ-
тай разборках. А калі Вярхоўны Са-
вет лічыць сваім абавязкам проці-
стаяць сябе Прэзідэнту, праз мяне,
прав маю асобу, аддаць, у іх так і
атрымаецца.

Гэтыя ёго дзеянні я пратэжыраваў на
пасады выканавачага абавязку рэ-
дактара «Народнай газеты» і я ду-
маю, што па пошце, званах можна
меркаваць, што чытачы адчулі, што
газета пераходзіць на тую пазіцыю
ўважанаасці і цэнтрызму, які па-
тэрбны нашаму спайканню і памя-
рэнню грамадства. Працавала мяне
даволі цяжка, таму што такі пра-
дэктар з боку Вярхоўнага Савета, не са-
мога Вярхоўнага Савета як арга-
нізацыі, а дэпутатаў пэўнага крыла,
які настойліва спрабавалі ўмяшчаць
ў наш творчы праца, наваздаць
тэмы, рэцэнзаваць газету, аўтарскі
(Заканчэнне на 3-й стар.)

АФІЦЫЙНА УКАЗ ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ № 244

АБ СТЫМУЛЯВАННІ СТАВАРЭННЯ І РАЗВІЦЦА У РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ВЫТВОРЧАСЦЕЎ, ЗАСНАВАНЫХ НА НОВЫХ І ВЫСОКІХ ТЭХНАЛОГІЯХ

У мэтах рэформавання народ-
нагаспадарчага комплексу шляхам
стварэння і развіцця вытворчасцей,
заснаваных на новых і высокіх тэх-
налогіях, арганізацыі дадатковых
рабочых месцаў і актывізацыі дзей-
насці нацыянальных і замежных ін-
вестараў на тэрыторыі Рэспублікі
Беларусь пастанаўляю:

1. Лічыць важнейшым напрамкам
эканамічнай стратэгіі Рэспублікі Бе-
ларусь на 1996—2010 гады павышэн-
не канкурэнтаздольнасці прадукцыі
беларускіх тавараўвытворцаў шляхам
стварэння і развіцця вытворчасцей,
заснаваных на новых і высокіх тэх-
налогіях, прыцягнення замежных і
замежных інвестыцый, што забя-
печваюць структурную перабудову і
прагрэс эканомікі.

2. Кабінету Міністраў Рэспублі-
кі Беларусі:

2.1. У двухмесячны тэрмін за-
беспечыць распаўсюду крытэры-
яў ацэнкі новых і высокіх тэхнало-
гіяў, вытворчасцей, заснаваных на
гэтых тэхналогіях, высокатэхнало-
гічных прадпрыемстваў, а таксама
падрабучку пераліку прыярытэ-
тных напрамкаў стварэння і развіцця
новых і высокіх тэхналогій, пера-
спектыўных вытворчасцей, заснава-
ных на такіх тэхналогіях, на 1996—
2010 гады.

2.2. Пры падрыхтоўцы прэкта
Падатковага кодэксу Рэспублікі Бе-
ларусь прадугледзець у ім льготна-
нае падаткаабкладанне інвесты-
цый, што прыцягваюцца для ста-
рэння і развіцця вытворчасцей, за-
снаваных на новых і высокіх тэх-
налогіях, уключаючы ўстаўноўленне
падатковых льгот, якіх садзейніча-
юць развіццю фінансавога рынку,
арганізацыі эканамічна арыентава-
ных вытворчасцей і навукова-д-
следных распрацовак, прыцягнен-
ню інвестыцый юрыдычных і фіз-
нчых асоб;

2.3. Унесці ва ўстаўноўленне па-
радуку Прэзідэнту Рэспублікі Бе-
ларусь прапановы:

2.3.1. Аб змяненні дэкачэй за-
канадаўства па падаткаабкладан-
ню, прадугледжваючы меры па
дзяржаўнай падтрымцы распра-
цоўк, прыцягнення і ўкранення ў
вытворчасць новых і высокіх тэх-
налогій, а таксама па садзейніча-
нню нацыянальным і замежным ін-
вестарам, беларускім юрыдычным
асобам незалежна ад формы
ўласнасці, у тым ліку прадпрыем-
ствам з замежнымі інвестыцыямі,
у частцы:

вызвалення тэрмінам на 5 га-
доў прадукцыі і паслуг, якія выраб-
ляюцца (аказваюцца) з прымянен-
нем новых і высокіх тэхналогій, ад
падаткаў і мытных пошлі, а так-
сама прыбытку прадпрыемстваў ад
спячання падаткаў з моманту яго
аб'яўлення (для высокатэхналагіч-
ных прадпрыемстваў);

зняжэння атак падаткаў на пры-
бытак і на дабавуленне вартасці;
вызвалення прадукцыі, выраб-
ленай з прымяненнем новых і
высокіх тэхналогій, ад абкладання
акцызамі або зніжэння іх атак;
вызвалення прадукцыі ўласнай
вытворчасці на перыяд акупацыі

вызвалення тэрмінам на 5 га-
доў прадукцыі і паслуг, якія выраб-
ляюцца (аказваюцца) з прымянен-
нем новых і высокіх тэхналогій, ад
падаткаў і мытных пошлі, а так-
сама прыбытку прадпрыемстваў ад
спячання падаткаў з моманту яго
аб'яўлення (для высокатэхналагіч-
ных прадпрыемстваў);

зняжэння атак падаткаў на пры-
бытак і на дабавуленне вартасці;
вызвалення прадукцыі, выраб-
ленай з прымяненнем новых і
высокіх тэхналогій, ад абкладання
акцызамі або зніжэння іх атак;
вызвалення прадукцыі ўласнай
вытворчасці на перыяд акупацыі

Кабінету Міністраў Рэспублікі
Беларусь у двухмесячны тэрмін
прадставіць Прэзідэнту Рэспублікі
Беларусь прапановы па пераоналі-
зацыі саставу, статусу і асноўных
напрамкаў дзейнасці Кансульта-
тыўнага савета па інвестыцыях.

4. Гэты Указ уступае ў сілу з
дня апублікавання.

Прэзідэнт Рэспублікі
Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.
8 ліпеня 1996 г., г. Мінск.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ АБ УНІЯСЕННІ ЗМЯНЕННЯЎ І ДАПАЎНЕННЯЎ У КРЫМІНАЛЬНЫ І КРЫМІНАЛЬНА-ПРАЦЭСУАЛЬНЫ КОДЭКСЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

Унесці змяненні і дапаўненні ў наступныя заканадаўчыя акты Рэ-
спублікі Беларусь:

1. У Крымінальным кодэкс Рэспублікі Беларусь, зацверджаны Законом
Рэспублікі Беларусь ад 29 снежня 1960 года (33 БССР, 1961 г., №1,
арт. 4; Вадмацоў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1994 г., №12,
арт. 176):

1. Дапоўніць артыкул 86 заўвагай наступнага зместу:
«Заўвага: Не падлягаюць адказнасці за злачынства, прадугледжаныя
артыкуламі 86, 178 і 186 гэтага Кодэкса, блізкія сваёй, пералічаныя ў
пункце 9 артыкула 22 Крымінальна-працэсуальнага кодэкса Рэспублі-
кі Беларусь, і члены самі асобы, якія ўчынілі злачынства».

2. Артыкул 94 пасаля слова «арганізацыі» дапоўніць словамі «шляхам
крадзяжы, прываснення, расстраты, злоўжывання службовым становішчам
і махляства».

3. Заўвагу да артыкула 177 выключыць.

4. У Крымінальна-працэсуальным кодэкс Рэспублікі Беларусь, за-
цверджаны Законом Рэспублікі Беларусь ад 29 снежня 1960 года (33
БССР, 1961 г., №1, арт. 5; 1983 г., №27, арт. 445), частку другую арты-
кула 68 дапоўніць пунктамі 3 і 4 наступнага зместу:

«3) блізкія сваёй, пералічаныя ў пункце 9 артыкула 22 гэтага Кодэ-
кса, і члены самі асобы, якія ўчынілі злачынства;
4) сваяцтвам і сваяцтвам — аб акалічнасцях, якія сталі яму вядомы ў
связь з выкананнем рэлігійных абавязкаў».

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА
26 чэрвеня 1996 г., г. Мінск.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ ПРАДАЎЖЭННІ ПАЎНАМОЦТВАЎ ЦЭНТРАЛЬНАЙ КАМІСІІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ПА ВЫБРАХ І ПРАВЯДЗЕННЮ РЭСПУБЛІКАНСКІХ РЭФЕРЭНДУМАЎ

У сувязі з прыняццём 31 мая 1996 года Пастанова Вярхоўнага Са-
вета Рэспублікі Беларусь «Аб правядзенні дадатковых паўторных выбараў
дапутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і дапутатаў масо-
вых Саветаў дапутатаў Рэспублікі Беларусь» Вярхоўны Савет Рэспублікі
Беларусь пастанаўляе:

1. Прадоўжыць паўнамоцтвы Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Бе-
ларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў у не-
дзючым складзе да завяршэння выбараў дапутатаў Вярхоўнага Савета і
дапутатаў масовых Саветаў дапутатаў Рэспублікі Беларусь у тых акру-
гах, дзе пры правядзенні выбараў дапутатаў не былі выбраны.

2. Уключыць выкананне абавязкаў старшыні Цэнтральнай камісіі Рэ-
спублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх р

ПАСЛІЗНУЛІСЯ НА... ТЫТУНІ І СПІРЦЕ

Трыжывоныя лічы прывялі работнікі Гомельскага ўпраўлення падатковых расследаванняў. За паўтара месяца яны ў час правядзін дзеячост суб'ектаў гаспадарання выявілі калі чатырохсот паршуніў рэзальніц і заканава апагольчых і тыгуніўх вырабаў.

У выніку гэтага была ўзбуджана адна крымінальная справа, адабра-на дзесяці тысячы цыгарэт, папіросуў, бутэлек спіртных напояў на 136 мільёнаў рублёў, апаганна болы на 32 мільёны рублёў штрафу.

Адзін прыватны прадпрыемствы, напрыклад, спрабавуў пусціць у про-даж шэсь тысяч імпартных тыгуніўх вырабаў без акцызных марах, а другі — на тысячы меней. Не пашанцавала і двумі грамадзянам Украіны, у якіх работнікі ўпраўлення сумаю на мільяні адвадзілі 550 літраў спірту, які яны везлі ў Гомель нелегальна, без адавадзінага аформлення.

Уладзімір ПЕРНІКАУ.

ПАШЫРАЮЦА ДЫПЛАМАТЫЧНЫЯ СУВ'ЯЗІ

Працагавяча прымае ў сваёе суверэнай Беларусі. Усё болы краіны выказваюць жаданне падтрымліваць дыпламатыч-ныя адносіны з нашою дзяржавай. Учора рэдакцыя атрымала на-ступны дакумент.

Сумеснае камюніке аб устанавленні дыпламатычных адносін паміж Рэспублікай Беларусі і Дзяржавай Бахрэйн

Рэспубліка Беларусі і Дзяржава Бахрэйн, жадуючы ўмацаваць дру-жалюбныя адносіны і развіццё двухбаковае супрацоўніцтва ў розных галінах, якія маюць шэраг асаблівасцяў для абодвух краін, будучы зацверджанымі ў развіцці адносін паміж двума краінамі на аснове ўзаемнай повагі, суверэнітэту, тэрытарыяльнай цэласнасці і неўмяшання ва ўнутраныя справы адна адной, пашырэння сваёй супрацоўніцтва да мэтаў і прын-цыпаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у кансалідацыі міжнароднага міру і беспекі, дамоўлілі ўстанавіць дыпламатычныя адносіны на ўзроўні па-сольу ў адпаведнасці з палажэннямі Венскай канвенцыі аб дыпламатыч-ных адносін ад 18 красавіка 1961 года.

Бахрэйн — гэта 105-я па ліку краіна, з якой Беларусі ўстанаві-ла дыпламатычныя сувязі.

Леанід ТУГАРЫН.

ФУТБОЛ

САПЕРНІКІ ВYZНАЧАНЫ

Мінулая субота прайшла ў Еўропе зноў пад знакам футбала: у Жэневе адбылася жараб'ёўка адборачных спаборніцтваў еўрапей-скіх клубных турніраў папярэдняга этапу: у Кубку УЕФА (54 ка-манды), Лізе чэмпіёнаў (16 каманд) і Кубку кубкаў (34 каманды).

Чэмпіёны рэспублікі «Дынама» ў розыгрышы Кубка УЕФА трапілі ў сапернікі ірландскі клуб «Бегеміанс». Першы матч пройдзе ў Ірландыі 17 ліпеня, а гульня ў адказ адбудзецца ўжо 24 ліпеня ў Маладзечне.

Падначальным Віктара Сокала, футбалістам «Дынама-93», якія такса-ма гуляюць у Кубку УЕФА, дастаюць маладзкі клуб «Шілігул». Першую гульню яны правядуць дома.

Мазырскаму МВКЦ ў розыгрышы Кубка кубкаў трапілі вядомы іс-ландскі клуб «Рэйк'явік». Тэт папярэдня гульні пройдзе 8 і 22 жніўня. Першую сустрэчу мазыраны правядуць на стадыёне ў Магілёве.

КАМЕНТАРЫ СПЕЦЫЯЛІСТАў

Іван Шокін, галоўны трэнер мінскага «Дынама».

Безумоўна, ірландскі «Бегеміанс» — сапернік не з лёгкіх, аднак так выпала на жараб'ё.

Прызнаюся часна, што аб ір-ландскім футболе ў мяне не велікія многа інфармацыі. Так што прый-дзеца гуляць «уцёмну».

Паколькі ірландцы знаходзіліся недалёка ад Вялікабрытаніі, то, ві-дачна, нашы сапернікі, кудыж за ўсё, будучы гуляць у англійскім сты-лі. Таму нам прыйдзецца нягледзя-а, асабліва ў першым матчы на выез-дзе. Думам, на класе гульні адна-дзіцца адсутнасць чатырох ключа-вых ігракоў: Качуры, Балькевіча, Хацкевіча і Штанюка.

Але ж мы не губляем аптыміз-ма, каманда настроена змагацца да канца. Мэта і заданні нашы ў еўра-пейскіх кубках заўвады адны і тыя ж: прайсці ў наступны этап спабор-ніцтваў.

Хацелася б, канешне, паўтарыць поспех мінулага года і прайсці ў трэ-ці круг розыгрышу. Гэта — задача-мінімум. А задача-максимум — прай-сці вышчэ далей.

Віктар Сокал, галоўны трэнер «Дынама-93».

Яны прыхільнікі падбіраць сабе каманды ў сапернікі. Што дасталі-ся на жараб'ё — гай так і будзе. Па маладзкім «Шілігул», прызнаюся, ве-даючы нашыя падыходы да гульні і разлічэнняў, што нашы дойдзі на фут-больных палях Еўропы акажацца ўдалым.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

СТЭРАТЫПЫ І МІФЫ

У маі багучага года адбыўся першы тур перамоў паміж Дэпартаментам турызму Літоўскай Рэспублікі і Міністэрствам спорту і турызму Рэспублікі Беларусі. Вынікам іх паўнені стаць дагавор аб супрацоўніцтве паміж двума суседнімі краінамі ў галіне турызму. А пакуль кожны бок рытуе свае праблемы і выразныя дамоў, група беларускіх журналістаў па запрашэнню дэпартамента і пры садзейнічання пасольства Літоўскай Рэспублікі ў Беларусі наведала Літву.

Калі заўважыў падчас пазнаўчых адзін з маіх калегаў, калісьці нават мінскі студэнт вёзлі ў Вільнюс толькі для таго, каб пабачыць на вузлах брусчаткі вул-ка Старага горада, палюбавіцца прыгажосцю і свое-асаблівацю місцовой архітэктуры, паціць заўвады добрага літоўскага піва, а заводзі і глынуць сава-ды ў прамым і пераносным сэнсе гэтага слова, ад-чуваючы хоць непадоўгі сабе ў Еўропе. Так, ужо та-ды, нават будучы сяказнай рэспублікай, Літва заха-вала сваю самабытнасць і непакідае імкненне да еўрапейскай цывілізацыі. Сёння, як і раней, краіна ў параўнанні з Беларуссю далёка інтэгравалася ў Еўро-пу. І ў адносінах ад старых часоў, трапіць зраз-туды не так ужо і проста. Праблема не толькі ў са-праўднай дзяржаўнай мяжы, якая прылягла паміж на-шымі рэспублікамі, у мытных пастах, кантралюючых іх і ў асаблівым рэжыме праезду, але і ў палітычных і сацыяльных, часта штучна створаных бар'ерах. Восьмем хвілін інфармацыіны вакуум аб гэтай краі-не ў беларускіх сродках масавай інфармацыі (што датычыцца літоўскай СМІ), то гаварыць пра іх міжна-родную папулярнасць не бяруся, паколькі інфармацыі маю недастаткова. Нашы ж газеты, тэлебачанне і радыё

СУХІ ВЯРНУЎСЯ НА РАДЗІМУ

У мінулым годзе авіяцыйны свет адзначаў 100-годдзе з дня нараджэння геніяльнага авіяканструктара, сляннага сына зямлі беларускай Паўла Сухого. Адзначаў у Гомелі. І толькі сёлет-ня суветна вядомага канструктара-авіятара было вернута зям-лі, якая дала яго свету — Глыбоцкае.

Менавіта тут, у горадзе Глыбо-ца, на Віцебчыне (а не ў аднай-меннай вёсцы Гомельскай воблас-ці, як запісана ў энцыклапедыі), 10 ліпеня 1895 года ў сям'і настаўні-ка народнага вучылішча нарадзіў-ся сын Паўла. Хрысціў хлопчыка глыбоцкі святар Іларыён Вільнюс-кі ў праваслаўнай царкве.

Летам 1898 года сям'я Сухіх выехала ў Сянячын. Наўрад ці та-ды хто мог падумаць, што праз не-каторы час пра гэтага вясковага хлопчыка даведзася і загаворыць увесь свет.

За сваё жыццё Павел Сухі стаў аўтарам 50 арыгінальных самалё-таў, больш за 30 з якіх былі вы-раблены і выпрабаваны. На яго машынах устанавілі савецкіх рэкорды скорасці і вышыні палё-ту, якія ўзлічаныя ў гісторыю авіа-цыі. Яны ўзлічаныя ў гісторыю авіа-цыі, якія ўзлічаныя ў гісторыю авіа-цыі, якія ўзлічаныя ў гісторыю авіа-цыі.

Заводзіў Павел Сухі стаў аўтарам 50 арыгінальных самалё-таў, больш за 30 з якіх былі вы-раблены і выпрабаваны. На яго машынах устанавілі савецкіх рэкорды скорасці і вышыні палё-ту, якія ўзлічаныя ў гісторыю авіа-цыі. Яны ўзлічаныя ў гісторыю авіа-цыі, якія ўзлічаныя ў гісторыю авіа-цыі.

Сталася так, што да апошняга

недалёка ад Гомеля. Памылку за-ўважылі і выправілі землякі Сухо-га — вучні школы № 1 г. Глыбокае на чале з настаўніцай Тарэзай Ра-бізо, якія стварылі ў 1985 годзе му-

зей авіяканструктара. Значна, што «Звязда» і раней узяла гэ-ту тэму, аднак шырокага рэзанан-су публікацыі не атрымалі.

І вось нарэшце, праз столькі га-доў ліквідавана шчына адна іста-рычна несправядлівасці, белая пляма — на радзіме геніяльнага авіяканструктара ў горадзе Глыбо-ца адкрыты памятник савецкаму авія-канструктара. «Прыжылілася» жале-з-

зей авіяканструктара. Значна, што «Звязда» і раней узяла гэ-ту тэму, аднак шырокага рэзанан-су публікацыі не атрымалі.

І вось нарэшце, праз столькі га-доў ліквідавана шчына адна іста-рычна несправядлівасці, белая пляма — на радзіме геніяльнага авіяканструктара ў горадзе Глыбо-ца адкрыты памятник савецкаму авія-канструктара. «Прыжылілася» жале-з-

зей авіяканструктара. Значна, што «Звязда» і раней узяла гэ-ту тэму, аднак шырокага рэзанан-су публікацыі не атрымалі.

ВЯРХОЎНЫ САВЕТ МАЕ НАМЕР АДСТОЙВАЦЬ СВАЕ ПРАВЫ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Паводле меркаванняў супрацоўнікаў «Народ-най газеты» Ачарэтына і Навоева, пісьмо калек-тыву газеты да Прэзідэнта з просьбай аб акцыя-нараванні было аформлена. Сяргей Навоў за-значыў, што адпаведнага сходу ў калектыве не было, што не стварыў прэзідэнт падчас рабо-чага абмеркавання гэтай праблемы, не вёўся про-токол, не было гаварэння. Ды і абмеркаваў-ся зварот не да Прэзідэнта, а да Вярхоўнага Савета. На гэтай падставе юрыст «Народнай га-зеты» заключыў, што Міхал Шыманскі зрабіў службовы падлог, што з'яўляўся крыміналь-ным злачынствам. «Мы зварнуліся ў Вярхоўны Савет, Пракуратуру, Адміністрацыю Прэзідэ-нта з просьбай прыняць адпаведныя меры ад-носна гэтай фальшывай і не даць магчымасці Шыманскаму падпісваць Прэзідэнта. Я думам, што Прэзідэнт сам адлічыць свой указ, калі да-ведзася пра падпісанне гэтых падзей», — за-значыў Сяргей Навоў.

Дэпутат Вячаслаў Герасіменка расцаніў дэ-

яны выканаўчай улады як жаданне адабраць ад Вярхоўнага Савета магчымасць давадзіць да гра-мадзян сваю пазіцыю, спавядаючы на тое, што тэлебачанне і радыё практычна не даступныя па-раўнаў. Дэпутаты зазначылі, што яны будуць са-праваджаць зварот у Пракуратуру і Гаспадарчы суд з тым, каб абараніць інтарэсы парламента, а ра-раўнальна будучы вёсці работу па вызначэнню ра-дэктара «Народнай газеты». Адзначалася такса-ма, што сама працэдура акцыянаравання велікі складаная, толькі рэгістрацыя ЗАТ патрабуе не менш месяца, тым больш што і канкрэтны фінансавы прэтэнзій да «Народнай газеты» — у тым ліку і ў першую чаргу ад не ўдалоўнасці — Вярхоўнага Савета, які заснаваў гэтыя выданне і фінансаву пачатак яго дзейнасці.

Пытанне аб статусе «Народнай газеты» будзе пастанавлена на бліжэйшых пасяджэннях Вярхоў-нага Савета на гэтым тыдні. Як зазначыў Уладзі-мір Нісчкі, калі камісія будзе прапаноўваць Вяр-хоўнаму Савету правесці праверку выканання за-конаў падчас усёх падзей, звязаных з гэтым кан-

філітам паміж выканаўчай і заканадаўчай уладай. На думку дэпутатаў, ініцыятыва з «Народнай га-зеты» справажана менавіта для таго, каб кінчы парламент на канфронтацыю з выканаўчай ула-дай, а таксама сфармаваць парламенцкія слуханні на праблему эканомікі.

Як паведаміла прас-саксатар Старшыні Вярхоўнага Савета Вераніка Трызна, Сямён Шароці, гаворачы аб гэтым выпадку, прыняў неспрыяты-на, калі адна галіна ўлады наступае на ногі дру-гой галіне, што Вярхоўны Савет не можа заста-вацца без свайго друкаванага органа, таму ў блі-жэйшым часе будзе вырашаць гэтую праблему. Па ініцыятыве Сямёна Шароці былі падрыхта-ваны адпаведныя матэрыялы для разгляду закон-насці ўказа аб акцыянараванні «Народнай газеты» ў Канстытуцыйным судзе. Сямён Шароці па-дтрымлівае ўключэнне пытання аб незаконнасці акцыянаравання «Народнай газеты» ў паўваду дзя-лення парламента, — паведаміла яго прас-сакс-атар Вераніка Трызна.

Валер КАЛІНОЎСКИ.

«МЫ КІРУЕМСЯ УКАЗАМ ПРЕЗІДЕНТА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Склад, змест публікацыі і г. д. Та-кога не было чэпат і ў савецкім часе, калі іонавалі сакратары па іза-лоў і цензура. Тэа датычныя кан-крэтна прыведзеныя меркаванні дэпутатаў, то ў хвацё бы падкрэ-слі, што за гэтыя тэа дзён з Вяр-хоўнага Савета, канешне, маглі о-ды прыйсці і перайсці з рэдактарам па сітуацыі. На тое было зроблена. Усё гэта напружанне наакупілася не за час майей працы, а за ўсё впо-шні гады. Справа ў тым, што фар-малына «Народная газета» нале-жала Вярхоўнаму Савету, а фактычна — пэўным чынам, якіх заўвага пра-жываў Іосіф Сярдэцкі. Тэа ж са-мае адбылося і пры Літве. Зразум-ела, што гэтыя сілы не могуць зні-шчыцца з тым, што прыходзіць іны чалавек, які займае кроўку іны пункт гледжання ў разуменні гэтых пытан-няў. Што датычыцца абмеркавання ў Вярхоўным Савете кандыдатуры Галко, Юнчыка, то калі гэта стала вядо-ма ў нашым калектыве, ветараны

«Народнай газеты», якія даўно пра-дуюць тут, выступілі і ініцыятывай сходу. Тэа, што гэты скар быў, гэта вядома. Хто хоча разабрацца, хай прыходзіць, глядзіць праткол, рас-тлумачыць, складзі адзначана вы-казавы за ажыццяўлення даўняй ма-ры калектыву, таго намеру, які іні-цыяваў пачаць Сярдэцкі і падтрым-ліваў Галко — аб прыватызаванні га-зеты, шыяхам акцыянаравання. Сход бы прыведзены велікі хутка, усё было аформлена належным чынам.

— Такім чынам вяс юрыст На-воў? Хлусіць?

— Наш юрыст не быў на гэтым сходзе, ён у нас часова, працуе на даўняй аснове. Усё на сходзе ве-ламо належным чынам, у нас ёсць адпаведныя пратколы і той, хто іні-цыяваў гэтым, можа не апаўча на сведчанні Навоева і Ачарэтына, якіх тэа, дарчы, не ўважываўшы быць на пасяджэнні гэтай камісіі. Я велі-мі адзіліўшы, што Вярхоўны Савет прымае гэтыя хадатаў, якія ўжо апаўчаваўшы шмат бруднага ў апазі-цыйных выданнях, якія выступілі па-раўнаў. Склад, змест публікацыі і г. д. Та-кога не было чэпат і ў савецкім часе, калі іонавалі сакратары па іза-лоў і цензура. Тэа датычныя кан-крэтна прыведзеныя меркаванні дэпутатаў, то ў хвацё бы падкрэ-слі, што за гэтыя тэа дзён з Вяр-хоўнага Савета, канешне, маглі о-ды прыйсці і перайсці з рэдактарам па сітуацыі. На тое было зроблена. Усё гэта напружанне наакупілася не за час майей працы, а за ўсё впо-шні гады. Справа ў тым, што фар-малына «Народная газета» нале-жала Вярхоўнаму Савету, а фактычна — пэўным чынам, якіх заўвага пра-жываў Іосіф Сярдэцкі. Тэа ж са-мае адбылося і пры Літве. Зразум-ела, што гэтыя сілы не могуць зні-шчыцца з тым, што прыходзіць іны чалавек, які займае кроўку іны пункт гледжання ў разуменні гэтых пытан-няў. Што датычыцца абмеркавання ў Вярхоўным Савете кандыдатуры Галко, Юнчыка, то калі гэта стала вядо-ма ў нашым калектыве, ветараны

на свае вочы

ЛІТВА ДАЛЁКАЯ І БЛІЗКАЯ

Больш надаюць увагі навінам з Расіі, Польшчы да Украіны, Літвы ж і Латвія, якія таксама з'яўляюцца самымі блізкамі суседзямі нашай рэспублікі, заста-юцца чамусьці па-за ўвагай. Таму адна з мэтаў гэ-тай пазнаўчых і гэтага матэрыялу заключаецца ў тым, каб крыху змяніць становішча хва б у маштабе «Звязды» і прасекчы акно ў Літву.

Стаўшы незалежнай дзяржавай і ў адносінах ад Беларусі выбраўшы канкрэтны накірунак на Захад у сваім развіцці, Літва, як і іншыя краіны Прыбалтыі, паступова перайшла з шэрага блізкіх сябровак у рад маіх чужых суседзяў. І тут, мусіць, праблема нават у нейкай зайдзрасці ад таго, што літоўцы не гублялі часу дарма, не тапталіся на месцы і таму жылі ў шэраг краін так званага далёкага замежжа, хва геаграфічнае становішча не, вядома, застало-ся ранейшым. Межа паміж нашым дзяржавай па-ратварылася ў адрэзак геаграфічнага падзелу па-між Усходам і Захадом.

Сёння Беларусі ў Літву вездзе пераважна па-давох прычынах: да родных і за патрыятычнымі аўта-мабіліямі. На жал, катэгорыя звычайных турыстаў ці адпачываючых з'яўляецца малалікай. Для гэтага ёсць некалькі як аб'ектывных, так і суб'ектывных прычын. Як я ўжо сказаў, пачынаецца ўсё з вязы. Для яе атры-мання патрэбна не толькі заахвочаны пашпарт, але і запрашэнне з Літвы, а таму для чалавека, які выра-зіў проста падарожніцтва па краіне, дзе ў яго ня-ма родных ці знаёмых, гэта ўжо становіцца першай праблемай, для вырашэння якой патрэбна прыглы-чы час. Але калі і тут яго дастойнасць перамагла, то другой праблемай стане чарга ў консульстве і параўнальна высока кошт самай візы. Праўда, неаб-ходна заўважыць, што пры наяўнасці санаторыя па-цукі не тое што віза, але нават і замежны пашпарт

нашых землякоў — адсутнасць моўнага бар'ера. Дарчы, моўная праблема, якая нібыта існуе ў Літве, — гэта выця адзін прадуманы миф, невядома каму вы-рады. Уанік гэты миф пасля радыкальных змен у Лат-віі і Эстоніі, дзе праблемы грамадзянства і вядома-на дзяржаўнай мовы сталі падставай для многіх кан-філітаў і наогул падзілілі місцёвых жыхароў на дзве часткі. У Літве ж гэтыя праблемы павольнай і без асаблівага іску. Грамадзянства атрымалі ўсе, хто жыў на тэрыторыі краіны на час аб'яднення су-верэнітэту. У гэтым краіна падобна на Беларусь.

Вядома дзяржаўнай мовы абавязковае для дзяржслужачых, хва кожны літовец лічыць не тое што гонарам, а проста нармальнай з'явай размаў-ляць па-літоўску. Гэтае ж імкненне назіраецца і ў катэгорыі людзей, якіх прынята называць рускамо-ўнай часткай насельніцтва. Зараз руская мова вы-кладаецца ў школах з чвэрцэтай класа ў якасці дру-гой замежнай. Разам з гэтым вяс ніхто не абразіць, калі вы будзеце гаварыць па-руску. На гэтай глебе літоўцы не робяць праблем, бо разумюць, што і ад-гэтага моцна залежыць поспех і бізнэс. Больш та-го, грамадзяне, які заняты ў сферы гандлю ці аб-слугоўвання, паступова пачынаюць авалодаваць і польскай, і нямецкай, і англійскай мовамі. Кожны за-цэкаўлены ў тым, каб вы засталіся задаволеныя яго тавагам ці паслугамі, кожны зацэкаўлены ў сваім пры-бытку. І ў гэтым мне неаднаразова даваўся пера-канацкі.

(Працяг будзе)

Юрась ЛЯШКЕВІЧ, фота аўтара.

Не здзімках: ксціёл св. Тэрэзы, капліца і варо-ты Мізінінкінай на вуліцы Аушрос варту ў Вільню-се пасля рэстаўрацыі выглядаюць яшчэ прываб-ней; помнік Франціску Скарыне ў двары дома, дзе ён надрукаваў першую кнігу; на вуліцы Ста-рога горада «гаспадарыць» людзі, а не аўтамабілі.

ПАМЯЦЬ

Васіль ВІТКА

5 ліпеня 1996 года паміж вядомым беларускім пісьменнікам, лаў-рэат Дзяржаўнай прамі БССР, заслужаным дзеяч культуры Рэспублікі Беларусі Васіль Вітка (Шмох Васільеў Крэйска). 3 жніцця пачаў таленавіты май-стра пэўнага слова, публі-цыст, перакладчык, педагог, шчыры праўднік на ніве беларускай культуры.

Нарадзіўся Васіль Вітка 16 мая 1911 года ў вёсцы Еўліны Слуц-кага раёна Мінскай вобласці. Пасля заканчэння Слуцкай праф-тэхшколы (1928) працаваў слеса-рам на Бабырўскім дрэвапра-мысловым камбінате, у заводскай шматтыражы, у бабырўскай і хлосінаўскай райгазетах, у рэдак-цыях «Чыронай змены», «Літэра-туры і мастацтва», часопісе «По-літычныя рэвалюцыі», сакратаром Беларускага абласнога аддзя-лення саюза пісьменнікаў БССР, Падчас Вялікай Айчыннай вайны — рэдактар масавых выданняў для акупіраваных раёнаў, супра-цоўнік газет «Савецкая Бела-русь», сатырычных часопісаў «Партызанская дубіна», «Разда-ваім фашысцкую гадзінку». З дня ўтварэння часопіса «Беларусь» (1944) працаваў яго адказным сакратаром, а з 1948 года — на-меснікам галоўнага рэдактара, а затым на працягу шасці гадоў — галоўным рэдактарам газеты «Лі-тэратура і мастацтва». У 1957—1974 гадах — галоўны рэ-дактар часопіса «Вясёлка», з 1974 па 1987 год — член сцэнарна-ра-дыцыйнай калегіі кінастудыі «Бе-ларусьфільм».

Друкавацца пачаў у 1928 го-дзе. Першы зборнік вершаў «Гар-таванне» быў выданы ў 1944 годзе ў Маскве. Затым выхадзілі з друку больш двух дзесяткаў кніг Васіля Віткі, спрод якіх зборнікі пазізі «Полудне», «Вераніцы», «Ружа і лілея», «Паваркі», «Пра-водзіны лета», «Трыцыя святла», «Случына», «Трэція пейзаж», па-этычныя кнігі для дзяцей «Вавёр-чына гора», «Бусіліна лета», «За-ка па пра шра Зубра», «Дудары», «Азбука Васи Васілічкі», «Чытан-ка-малыявясня», «Хто паміае сон-цу», «Ладзіць-ладзі» і многія ін-шыя. Пра рознабаковасць тален-ту Васіля Віткі сведчаць і кнігі лі-тэратуры-крытычных і публіцы-стычных артыкулаў на маральна-

Творчасць Васіля Віткі атры-мала прызнанне як у Беларусі, так і далёка за яе межамі. У 1972 годзе пісьменніку была прысу-джана Дзяржаўная прамія БССР за кнігі для дзяцей, а ў 1978 го-дзе ён уназагоджаны міжнарод-ным ганаровым дыпламам імя Х.-К. Андарсана.

Яго заслугі ў літаратуры ад-значаны ордэнам Кастрычніцкай Рэвалюцыі, двума ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга, двума — «Знак Пашаны», медалём Францішка Скарыны і іншымі ме-далямі. У 1970 годзе яму нада-дзена званне заслужанага дзея-ча культуры Беларускай ССР.

Жыццё і творчасць Васіля Віткі — прыклад самаадаждання служ-ня роднай Бацькаўшчыне, свай-му народу. На яго творох выхоў-валася будзе выхоўвацца і адно-на пакаленне беларусы. Памяць пра выдатнага пісьменніка і ча-лавека будзе вечно жыць у на-шых сэрцах.

У. Рускавіч, У. Бельскі, А. Сасноўскі, В. Стражаў, А. Слу-ка, М. Падаўны, У. Яромон, М. Матусевіч, Р. Бардуліт, Я. Брыль, Н. Плевач, І. Науменка, І. Шамкін, Э. Агіяев, В. Адамчык, С. Андрэаю, М. Аўрачых, В. Блакит, Г. Бураўкін, А. Вярцінскі, А. Волскі, М. Пль, У. Гілімэйда, С. Грахоўскі, Г. Далідовіч, А. Дудары, А. Жалызоўскі, А. Жук, С. Законнік, В. Зубіна, В. Каваленка, А. Кудравец, У. Ліпскі, М. Луканін, В. Лукша, П. Макаль, У. Наклеў, У. Паўлаў, Г. Пашкоў, А. Пісьмянкоў, І. Пташнік, А. Разваў, А. Русецкі, Я. Сіпак, В. Супрунчук, У. Юрэвіч.

ПЕЛЕНТ-НАВІНЫ

БАЕВІКІ ПАГРАЖАЮЦ ПАКАРАЦЬ СМЕРЦЦЮ ПАЛОННЫХ РАСІЙСКИХ ВОЙСКАЎ

Мінотры інфармацыі Чачэнскай рэспублікі Ічкерыя Удугаў заявіў, што калі генерал Ціхміраў прыдзе свае пазрозы ў выкананне, расійскія войскі, якія знаходзяцца ў палоне, будучы неадкладна пакараны смерцю. Па словах Удугава, да гэтага прывядуць любыя прывакацый-ныя дзеянні расійскіх войскаў і аднаўленне базавых дзеянняў у рэспублі-цы. У павядаўка камандуючы расійскімі войскамі ў Чачні падпісваў кіраўніцтва Рэспублікі Ічкерыя ўльтыматум, згодна якому чачэнскі бок да 18 гады ўчарашняга дня павінен быў вызваліць усіх захопленых войскаў і мірных жыхароў. У адваротным выпадку Ціхміраў пагра-жае прыняць адпаведныя меры, у тым ліку пачаць з усёй рашучасцю знішчэнне чачэнскай апалячэння. У той жа генерал Лебедзе заявіў італьянскім журналістам, што ён гатую абмеркаваць магчымас аддзя-лення Чачні ад Расіі.

БЕСПАРАДКІ ў ПАЎНОЧНАЙ ІРЛАНДЫІ ПРАЦЯГВАЮЦА

Тры дні працягваюцца канфронтацыі паміж паліцыяй і ўдзельнікамі пратэстанцкага маршу ў горадзе Потэрдам (Паўночная Ірландыя). За апошнія гады гэта самая моцная хваляванне ў краіне, якія пераходзілі і на іншыя часткі. У Белфасте ўначы людзі заганялі вуліцы, падпаль-валі машыны, атакавалі паліцэйскія аўтамабілі. Некалікі самі ўзрымскі ка-талікоў былі гвалтова па выгнаны з дамоў, падпалена каталіцкая школа. Сотні людзей спыніліся ў аэрапорце, аднак галоўным дарогі да яго былі на некаторы час перакрыты бар'ерамі. Усё пачалося з таго, што палі-цыя забараніла правядзенне пратэстанцкага маршу праўны, дзе пражываюць рымскія каталікі. У сувязі з непарадкамі галоўныя паліт-ычныя партыі пратэстантаў заявілі аб ігнараванні перамоў па

